

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EĞLENCE HİZMETLERİ

ÇOCUKLARIN İHTİYAÇLARINI
KARŞILAMA

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. FİZİKSEL İHTİYAÇLARIN KARŞILANMASI	3
1.1. Beslenme	4
1.2. Temizlik	6
1.3. Giyim	7
1.4. Uyku ve Dinlenme	8
1.4.1. Süt Çocuğunun Uyku Gereksinimi	9
UYGULAMA FAALİYETİ	10
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. PSİKO- SOSYAL İHTİYAÇLARIN SAĞLANMASI	14
2.1. Oyun	14
2.2. Sevme- Sevilme	17
2.2.1. Sevgide Ayrım	18
2.2.2. Aşırı Sevgi Gösterme	18
2.2.3. Sevgi Yetersizliği	18
2.3. Güven İçinde Olma	19
2.4. Serbest Hareket Etme	20
UYGULAMA FAALİYETİ	22
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	24
MODÜL DEĞERLENDİRME	25
CEVAP ANAHTARLARI	26
KAYNAKÇA	27

AÇIKLAMALAR

KOD	761CBG013
ALAN	Eğlence hizmetleri
DAL/MESLEK	Çocuk Animatörlüğü
MODÜLÜN ADI	Çocukların ihtiyaçlarını karşılama
MODÜLÜN TANIMI	Hayatın devamlılığı için fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçların zamanında ve en doğru şekilde yerine getirilmesini anlatan öğrenme metaryelidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Bu modülde ön koşul yoktur.
YETERLİK	Çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Öğrenci bu modül ile eğlence hizmetleri departmanında çocukların temel ihtiyaçlarını, çocukların özelliklerine ve çocuk bakımı kurallarına uygun olarak karşılayabilecektir. Amaçlar: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Eğlence hizmetleri departmanında çocukların fiziksel ihtiyaçlarını çocukların özelliklerine ve çocuk bakımı kurallarına uygun olarak karşılayabilecektir. ➤ Eğlence hizmetleri departmanında çocukların psiko-sosyal ihtiyaçlarını çocukların özelliklerine ve çocuk bakımı kurallarına uygun olarak karşılayabilecektir.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, atölye ortamı, diğer aktivite alanları Donanım: Tepegöz, projeksiyon aleti, kamera, televizyon, CD çalar ve benzeri malzemeler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Her faaliyetten sonra kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendirebileceksiniz. ➤ Öğretmen modülün sonunda size ölçme aracı uygulayarak modülün uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanması onların gelişimleri açısından çok önemlidir.

Çocuk, doğar doğmaz annesi ve yakın çevresinin aracılığı ile temel gereksinimlerinin karşılanmasını ister. Onun kendi kendine yeter bir canlı olabilmesi için belli bir zamanın geçmesi gerekir. Bunun için de diğer canlılardan ayrılarak bakıma, büyütülmeye, rehberliğe ihtiyacı vardır. Aile bireylerinin çocukların beslenme, temizlik, giyim, uyku ve dinlenme ihtiyaçlarını zamanında yerine getirmeleri gerekir. Yeteri derecede beslenemeyen çocuk iyi gelişemez. Temizliği iyi yapılmayan çocuk hem fiziksel hem de psikolojik açıdan yeterli düzeye çıkamaz. Uyku ihtiyacı, dinlenme ihtiyacı karşılanmayan çocuk huzursuz, mutsuz olur.

Çocuğun sadece fiziksel ihtiyacını karşılayarak artık çocuk; gelişim açısından hiçbir problem yaşamaz diyemeyiz. Psiko-sosyal ihtiyaçlarının karşılanması gerekir. Sevilen çocuk, çevresi tarafından ilgi gören çocuk sosyalleşme yolunda önemli adımlar atar.Yine sevilen çocuk, sevmeyi öğrenir.Çevresinde yeterince oyun alanı olan,uyarıcıları çok olan çocuk her şeyi daha çabuk kavrar.Bu şekilde çocuk özgürlüğün tadına varır,serbest hareket etmenin doyumuna ulaşır.

Hem fiziksel hem de sosyal olarak gelişim hayatın devamında çok önemlidir. Çocukların ihtiyaçlarının bilinmesinin, çocukları tanıma açısından önemi çok büyüktür.

Bu modülü başarı ile bitirdiğinizde çocukların temel ihtiyaçları hakkında bilgi sahibi olacaksınız. Çeşitli okul öncesi kurumları, çocuk kulüpleri ya da turizm sektöründe çalıştığımız süre içerisinde çocukları çok daha iyi tanıyacaksınız. En önemlisi de anne -baba olduğunuzda bu bilgilerden hayat boyu yararlanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında çocukların fiziksel ihtiyaçlarını çocukların özelliklerine ve çocuk bakımı kurallarına uygun olarak karşılayabileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki 0-6 yaş çocuklarının fiziksel ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili yapılan uygulamaları araştırarak gözlemleyiniz
- Çevrenizdeki 0-6 yaş çocukların giysilerini araştırıp özelliklerini gözlemleyiniz
- Çevrenizdeki 0-2 yaş çocuklarının besinlerinin neler olduğunu araştırıp nasıl beslendiklerini gözlemleyiniz.

1. FİZİKSEL İHTİYAÇLARIN KARŞILANMASI

Hayatın devamlılığı için gerekli olan beslenme, temizlik, giyim, uyku ve dinlenme gibi ihtiyaçların zamanında yerine getirilmesi gerekir.

Giyinme ihtiyacı dış etkilere korunmak içindir. Bu şekilde kişi kendini güvende hisseder. Beslenme ve temizlik ise sağlığın korunması için gereklidir. Yetersiz beslenen çocuk hareketsizleşir, ağlar, zamanla diğer yiyecekleri de kabul etmemeye başlar. Çocuğun normal gelişiminin temeli beslenmedir. Beslenme “karın doyurma “ değildir. Düzenli ve dengeli beslenme çocuğun gelişimi için gereklidir. Çocuğun giyimi ve temizliği beslenme kadar önemlidir. Bakımlı çocuk kendine güven duyarak büyür.

Şekil 1.1: Beslenme karın doyurma değildir

1.1. Beslenme

Canlı varlıkların büyüyüp gelişmesi için bir takım temel maddelere ihtiyaçları vardır. Bu temel maddelere besin, sağlıklı ve üretken bir yaşam sürdürebilmek için besin maddelerinin ağız yoluyla vücuda alınmasına da beslenme denir. Çocukların büyümesi gelişmesi için besinlere ihtiyaçları vardır.

Beslenmede 4 temel amaç vardır:

- Büyüme
- Vücut ısısını aynı düzeyde tutmak
- Yıpranan hücrelerin onarımı
- Günlük hareketin temini

Çocuklarda beslenme bazı kurallara göre olmalıdır. Bu kuralları şöyle maddeleyebiliriz:

- Beslenme zamanları düzenli olmalıdır.
- Beslenme sağlık kurallarına uygun olmalıdır.
- Çocuğa sevgi ve şefkat gösterilmelidir.
- Beslenme karın doyurma değildir. Çocuk kendisi için gerekli besinleri almalıdır.
- Çocuğa verilen besinler onun gelişmesi, günlük gereksinimi için yeterli olmalıdır.

Yeni doğan bebek için en uygun besin anne sütüdür. En az 6 ay çocuk anne sütü almalıdır. Emzirme anne ile bebek arasında uyumu sağlar. Bebeğin ruh sağlığının korunmasına yardımcı olur. Çocuğun beslenmesindeki amaç sağlıklı büyümesini ve gelişmesini sağlamaktır. Fiziksel olarak büyüme organların belli bir olgunluğa ulaşmasıdır. Ruhsal olarak büyüme ise yetişkinler ile sevgiye, güvene dayanan ilişkiler kurabilmesidir.

Çocuk düzenli beslenirse bedensel yönden normal gelişme gösterir. Boyu kilosunu artırır, kemikleri gelişir. Hastalıklara karşı direnç kazanır. Çocukluk yıllarında dengeli ve yeterli beslenemeyen çocuklarda birçok hastalıklar görülür. Bunların başlıcaları anemi, malnütrisyon, vitamin eksiklikleri, diş çürümeleri vb ayrıca, zihinsel gelişim de yetersiz olur.

Şekil 1.2: Kahvaltı günün en önemli besinidir

Her aile çocuklarının sağlıklı olmasını ister. Beslenmesinin en iyi şekilde olması için çaba gösterir. Çocuklara beslenme alışkanlığı kazandırmak doğumdan hemen sonra başlar ve uzun yıllar sürer. Annenin davranışları alışkanlıkların olumlu ya da olumsuz olmasında büyük önem taşır. Sağlıklı aile ortamında yetişen, mutlu çocuklarda çoğunlukla beslenme problemi görülmez.

Çocuklarda kötü beslenme alışkanlıklarını önlemek için ilk aylardan itibaren dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Zamanında ek besine geçilmelidir.
- Çocuğun ihtiyacını karşılayacak kadar besin miktarı düzenlenmelidir
- Yiyecekler birbirine karıştırılmadan, tek tek verilmelidir
- Beslenme düzenli aralıklar ile olmalıdır
- Çocuğa gerektiğinden çok tatlı ve şekerli besinler verilmemelidir.
- Çocuğun kaşık tutmaya başladığı andan itibaren kendi kendine yemesi sağlanmalıdır.
- Çocuğa çok fazla aburcubur verilmemelidir.
- Çocuğa verilen besinlerin görünüşüne de dikkat edilmelidir.
- Çocuğun yorgun, huzursuz, uykusuz olduğu zamanlarda yemek yeme konusunda zorlanmaması gerekir.

Çocuğa yemek yedirmek onu tıka basa doyurmak demek değildir. Bedenin gerekli vitamin, protein v.b. maddeleri alması gerekir. Birçok çocuk bu kurallara dikkat etmeden tek yönlü olarak beslenmektedir.

Öğrencilerde beslenme ise onların öğrenme, dikkatlerini arttırma ve ders çalışmaları açısından çok önemlidir. Genel olarak bedenin yeni bir besine ihtiyaç duyması iştahı etkilemekte ve onu yemek yeme konusunda uyarmaktadır. Böylelikle yemek yeme ihtiyacı çocuğu doğal besinleri almaya yönlendirmektedir. Çocuklar büyüdükçe, aktiviteleri arttıkça besin alınması da çoğalmaktadır. İlkokul çağında ve ergenlikte alınan besinler yemek yeme alışkanlıklarını oluşturur ve hayat boyu böyle devam eder.

1.2. Temizlik

Temizlik hastalıklardan korunmanın ilk koşuludur. Temiz çocuk kolay kolay hastalanmaz. Temiz çocuğun deri solunumu kolay olur. Ter ve yağ bezleri vücuttaki zararlı maddeleri dışarı atar. Temiz çocuk herkes tarafından sevilir. Temizliği öğrenen çocuk hayatı boyunca temiz olur.

Bebek için banyo anne ve çocuk açısından bir zevk olmalıdır. Genel olarak bebekler günde 1 defa banyo yaptırılmalıdır. Bu durum bebeğe rahatlık verir. Bebeği korkutmamak için önce ayakları suya sokulur. Su yavaş yavaş dökülmelidir. Su sıcaklığı 36-37 derece olmalıdır. Odanın sıcaklığı ise 24-26 derece arasında olmalıdır.

Temizlikte lokal temizlik yani vücudun bazı kısımlarının temizliği de çok önemlidir. Yüz her zaman mutlaka yıkanmalıdır. Gözler, burun, kulak, saç, el, bacak ve üreme organlarının temizliğine de dikkat edilmelidir.

Bunun yanı sıra temizlik alışkanlığı kazandırmak gibi tuvalet alışkanlığı da kazandırmak gerekir. Normal bir çocuk 2 yaş civarında idrarını kontrol etmeyi öğrenir. Büyük tuvaletini ise 4 yaş civarında kontrolünü sağlar. Tuvalet eğitiminde genellikle toplumdan topluma değişiklik gözlenmektedir. Bunun yanında annenin temizlik konusundaki tutumu, çocuğun böbrek ve bağırsak kontrolü temizlik konusundaki alışkanlıkların kazanılmasında büyük rol oynar. 2 yaşındaki çocuk annesinin yardımı ile tuvalete gitmeyi, elini yüzünü yıkamayı zamanla bedeninin diğer kısımlarını yıkamayı öğrenir. Bu konuda annenin aşırı titizliğinden kaynaklanan baskıcı tutum, erken ya da geç eğitime başlanması birçok sorunun ortaya çıkmasına sebep olur.

Şekil 1.3: Tuvalet sonrası temizlik yapılması gereklidir

Örneğin çok erken yaşlarda annesi tarafından temiz kalmaya zorlanan çocukta ileriki dönemlerde bir takım psikolojik problemler ortaya çıkabilir. Bu tür çocuklarda en çok toplumla iletişim kurmada güçlük, grup faaliyetlerine katılamama, sulu boya, kil, kum gibi malzeme ile yapılan etkinlikleri yapamama vb görülür.

Bazen de çocuğun başlangıçta kazandığı olumlu davranışlarda değişiklikler görülebilir. Örneğin, 6 yaşındaki bir kız çocuğu aileye yeni katılan kardeş yüzünden altını ıslatmaya ya da anne babasının kavgasını gören çocukta altına kaka yapma görülebilir. Bu tür sorunlar normal gelişim gösteren çocukların geri gitmelerine sebep olabilir. Olumsuz durum ortadan kalktığında bu problemler de genellikle biter.

Aşırı baskı, çocuğu temiz olma konusunda zorlamak daha kötü sonuçların doğmasına sebep olabilir. Bu yüzden sakın bir şekilde konuşarak ve olumlu davranışlar ile bu durumun ortadan kalkması sağlanabilir. Sağlıklı aile ortamında zorlanmadan temel ihtiyaçlarının karşılanması ile uygun davranışları kazanan çocuk, gençlik döneminde de sorunlara daha kolay çözümler bulmaktadır.

1.3. Giyim

Çocukların giyimi onların sağlığı kadar önemlidir. Çocuklar için alınan giyecekler kullanılabilir olmalıdır. Yıkabilir ve dayanıklı olmasına dikkat edilmelidir. Çocukların iç çamaşırları pamuklu kumaştan yapılmalıdır. Çünkü pamuklu kumaş deriyi en az tahriş eder ve sık yıkanma sonucunda çabuk yıpranmaz. Ayrıca çocuk kıyafetlerinde sadelik çok önemlidir. Bunun yanında yeteri derecede de bol olması gerekir.

Giyinmenin amaçlarından biri korunmak, diğeri ise süslenmektir. Korunma beden sağlığı açısından çok önemlidir. Süslenmek ise ruh sağlığını etkiler. Çocukları giydirirken mevsimlere çok dikkat etmek gerekir. Hastalıklar sıkı giyinmeyen çocuklarda daha çabuk gözükür. Üst üste giyinmek de çocukları hastalandırır. Çocuk terler ve soğuk alır. Yazın açık renk ve hafif giysiler, kışın kalın ve koyu renk giysiler giyinmelidir. Ayrıca kıyafetler zarif ve güzel olmalıdır. Temiz ve düzenli giyinmiş her çocuk sevilir. Sevilen çocuk da kendine güvenir ve ruhen de sağlıklı olur.

Çocukları giydirirken uyulması gereken bazı kurallar vardır. Bunlar:

- Çocuk mevsime göre giydirilmelidir. Üşüyecek diye aşırı giydirmek veya terleyecek diye ince giydirmek birçok hastalıklara davetiye çıkarmaktadır.
- Bir – iki yaş çocuklarında giyinme pek farklı sayılmaz. Kız ya da erkek fark etmez. Bu nedenle;
  - Yaz aylarında daha ince giysiler, terletmeyen, ayaktan kolay çıkmayan çorap ve ayakkabılar tercih edilmelidir.
  - Kış aylarında daha kalın giysiler, ayağı sıcak tutan pandif ya da ayakkabılar giydirilebilir.

- İki – üç yaşından sonra çocuklar yavaş yavaş cinsiyetlerini belli eden kıyafetler giymeli, saç, oyuncakları bunu yansıtmalıdır. Bazı anne babalar kız çocuklarını erkek gibi, erkek çocuklarını kız gibi giydirirler. Bu sakıncalı bir davranıştır ve gelecekte davranış bozukluklarına sebep olabilir.

Bütün alışkanlıklar küçük yaştan itibaren annelerin uygulamaları doğrultusunda kazanılacağından anne-babaların çocuklarının iyi alışkanlıklar kazanmaları konusunda yardımcı olmaları beklenir. Giyinme konusunda da çocuklara güzel alışkanlıklar kazandırılabilir. Çocukların giysileri ayrı ayrı dolaplara katlanarak konmalı, kirli ve temiz giysiler birbirine karıştırmamalı, kendi kendine giyip çıkarabilmeleri öğretilmelidir. Bunlarında alışkanlık haline gelmesi sağlanmalıdır.

1.4. Uyku ve Dinlenme

Yeni doğmuş bir bebek günün büyük bir kısmını uyuyarak geçirir. Çoğunlukla karnı acıkınca veya altını ıslatınca uyanan bebek 3-4 haftalık oluncaya kadar bu şekilde hayatını sürdürür. Yeni doğan bebek ilk günlerde beslenirken bile uyuklar. Büyüdükçe uykusu düzenli hale gelmeye, uyku saatleri belirlenmeye başlar. Uyanık kaldığı süreler uzar.

Şekil 1.4: Uyku çocuklar için besin kadar önemlidir

Uyku, çocuklar için besin kadar önemlidir. Uykunun tipi, derinliği, süresi yaştan yaşa ve çocuktan çocuğa değişir. Temiz, rahat bir yatak uykuyu kolaylaştırır. Çocuklar normal uykuda ellerini başının iki tarafına yarı bükük durumda koyar ve öyle uyur. Çocuklar bu şekilde uyumayı sever. Ama sürekli aynı şekilde yatırılmamalıdır. Çünkü yumuşak olan kafa kemikleri yassılaştırabilir. Bunu önlemek için çocuğun değişik şekillerde yatırılması gerekir. Özellikle yüzükoyun yatırılması onun sağlığı için önemlidir. Bu şekilde yatırıldığında nefes almak için başını sağa sola çevirir bu da boyun kaslarını geliştirir. Ayrıca kusma oranı diğer yatış şekillerine göre daha azdır.

Çocuğa iyi bir uyku alışkanlığı kazandırmak sağlığı açısından çok önemlidir. Çocuklar doğduğu andan itibaren iyi bir uyku alışkanlığı kazandırılmalı, kendi yatağında yatırılmalı ve gece uykusu asla bölünmemelidir. Odası sakin gürültüden uzak olmalı, odanın sıcaklığı 19–21 derece olmalı, sık sık havalandırılmalıdır.

1.4.1. Süt Çocuğunun Uyku Gereksinimi

<u>Yaş</u> :	<u>Süre</u> :
Yenidoğan	22-24 saat
1- 6 ay	16-24 saat
6-12 ay	15-13.5 saat
18-24 ay	13.5 saat

Süt çocuğunun uyku gereksinimi bu şekilde iken okul çağında uyuma saati 11 saata kadar düşer. İlkokul çocuğu gündüz uykusuna pek ihtiyaç duymamakla beraber 10-12 saat uyumalıdır. Ortaokul çağında uyku ihtiyacı 9-11 saat daha sonra ise 8-10 saate kadar düşer.

Her çocuk aynı şekilde uyumayabilir. Çünkü her çocuk aynı değildir. Bireysel ayrılıklar vardır. Bazı çocuklar çok uykuya ihtiyaç duyarken bazıları az uykuyla yaşayabilir. Öğrenciler aralıksız çalışamazlar, dinlenmeye ihtiyaç duyarlar. İlgı çekici konularda az dinlenme olabileceği gibi, sıkıcı konularda çok dinlenilebilir. Önemli olan çocuğun yorulduğu anda yeteri derecede dinlenebilmesidir.

Uyku da yaşamda dinlenme dönemini oluşturur. Uyku esnasında vücut dinlenir. Çocuk uykusunu alamamışsa yorgundur ve normal davranamaz. Uyku esnasında sinir sistemi dinlenir. Uykusunu iyi almış çocuk, dikkat, çalışma, oyun ve diğer etkinliklerde güçlüdür. Sakindir, neşelidir, sağlıklıdır. Uykusuz çocuk ise yorgun görünüşlü huysuz ve benzeri ruhsal tepkilere sahiptir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşletmenizdeki ve çevrenizdeki çocukların fiziksel ihtiyaçlarının karşılanmasını (beslenme, temizlik, giyim, uyku ve dinlenme) ile ilgili yapılan uygulamaları inceleyiniz.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Çocukların sağlıklı beslenebilmeleri için menüyü kontrol ediniz.	➤ Menüdeki yiyeceklerin taze ve hijyen kurallarına uygun olmasına dikkat ediniz. ➤ Yiyeceklerin çocukların gelişim özelliklerine uygun olmasına dikkat ediniz.
➤ Çocuklara ait alanların temizliğini kontrol ediniz.	➤ Yemek yenilen mekanların masaların temizliğinden emin olunuz. ➤ Aktivite alanlarının temiz olup olmadığını kontrol ediniz. ➤ Yemek yerken kullanılan bardak, kaşık gibi metaryellerin temizliğini kontrol ediniz.
➤ Çocuklara tuvalet alışkanlığını kontrol ediniz	➤ Çocukların yaş ve gelişimine uygun tuvalet alışkanlığını kazandığını kontrol ediniz.
➤ Çocukların kişisel temizliklerini kontrol ediniz.	➤ Aktivite öncesi ve sonrası el-yüz temizliğinin gerçekleştiğinden emin olunuz.
➤ Çocuğun sağlığı için yeterli uyku ve dinlenme süresi belirleyiniz.	➤ Çocukların zamanında yatıp-yatmadığını kontrol ediniz. ➤ Aktivite sonrası uyku ve dinlenme faaliyetlerini gerçekleştiriniz.
➤ Çocukların giyimini kontrol ediniz.	➤ Çocukların giysilerinin, giyim konusunda uyulması gereken kurallara uygun olup olmadığını kontrol ediniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Çalışma sonrasında aşağıdaki soruların evet-hayır seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

Sıra No:	DEĞERLENDİRME KRİTERİ	Değerlendirme:	
		Evet	Hayır
1	➤ Çocukların fiziksel ihtiyaçlarının programdaki yerini incelediniz mi?		
2	➤ Çocukların sağlıklı beslenebilmeleri için menüyü incelediniz mi?		
3	➤ Menüdeki yiyeceklerin tazeliğini kontrol ettiniz mi?		
4	➤ Menüdeki yiyeceklerin hijyen kurallarına göre hazırlanıp-hazırlanmadığına baktınız mı?		
5	➤ Yemek yapılan yeri gezdiniz mi ?		
6	➤ Yemek yapılan malzemeleri kontrol ettiniz mi ?		
7	➤ Yemek yenilen mekanların temizliğine dikkat ettiniz mi?		
8	➤ Yemek yerken kullanılan bardak,tabak gibi metaryellerin temizliğine dikkat ettiniz mi ?		
9	➤ Çocuklara ait alanların temizliğini kontrol ettiniz mi ?		
10	➤ Yemek yenilen mekanların, masaların temizliğini incelediniz mi?		
11	➤ Aktivite alanlarının temiz olup olmadığını incelediniz mi?		
12	➤ Yemek yerken kullanılan bardak, kaşık gibi metaryellerin temizliğini incelediniz mi?		
13	➤ Çocukların yaş ve gelişimine uygun tuvalet alışkanlığını incelediniz mi?		
14	➤ Çocukların kişisel temizliklerini incelediniz mi?		
15	➤ Çocuğun sağlığı için yeterli uyku ve dinlenme süresini incelediniz mi?		
16	➤ Çocukların giyimini incelediniz mi?		

Değerlendirme

Cevaplarınızda hayır seçeneği işaretli ise ilgili faaliyete dönerek tekrar ediniz. Cevaplarınızın tümü evet ise bir sonraki faaliyete geçebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen ölçme değerlendirmede çoktan seçmeli değerlendirme kriteri uygulanmıştır.

Aşağıdaki sorularda doğru olan şıkları işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi fiziksel ihtiyaçlardan biri değildir?
A) Uyku
B) Sevme- sevilme
C) Beslenme
D) Temizlik
2. Aşağıdakilerden hangisi beslenmedeki amaçlardan biri değildir?
A) Büyüme
B) Günlük hareketin temini
C) Beslenme zamanlarının düzenli olması
D) Vücut ısısını aynı düzeyde tutmak
3. Yeni doğan bebek için en az kaç ay anne sütü verilmelidir?
A) 5
B) 6
C) 9
D) 10
4. Bebeği banyo yaptırırken suyun sıcaklığı kaç derece olmalıdır?
A) 20-21 derece
B) 24-26 derece
C) 30-31 derece
D) 36-37 derece
5. Aşağıdakilerden hangisi giyinmenin amaçlarından biridir?
A) Korunmak
B) Zayıf görünmek
C) Hava atmak
D) Yıkanmak
6. Yeni doğmuş bebek aşağıdaki hangi durumlarda uyanır?
A) Acıkınca
B) Oyun isteyince
C) Gülmek istediğinde
D) Üzülduğünde

7. Altı aylık bir bebek günde ortalama kaç saat uyur ?
- A) 3-10 saat
  - B) 10-15 saat
  - C) 13.5-15 saat
  - D) 16-24 saat
8. Aşağıdakilerden hangisi uykusunu iyi almış çocuğun özelliklerinden değildir?
- A) Sakindir
  - B) Neşelidir
  - C) Huysuzdur
  - D) Sağlıklıdır

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında çocukların psiko-sosyal ihtiyaçlarını çocukların özelliklerine ve çocuk bakımı kurallarına uygun olarak karşılayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki 0-6 yaş çocuklarının psiko-sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili yapılan uygulamaları araştırarak gözlemleyiniz
- Çevrenizdeki çocukların çevre ile olan ilişkilerini gözlemleyiniz.
- Anne-babasının yanında büyümüş çocuk ile yuvada büyümüş çocuk arasındaki farkları çevre ile iletişim açısından inceleyiniz.

2. PSİKO- SOSYAL İHTİYAÇLARIN SAĞLANMASI

Çocukların tüm ihtiyaçları onlara bakan kişiler tarafından karşılanır. Fiziksel ihtiyaçların yanında psikolojik ve sosyal ihtiyaçlar da mevcuttur. Bu ihtiyaçlar çocuğun gelişimi açısından vazgeçilmez unsurlardan biridir. Çocuğun normal bir psikolojik yapıya sahip olabilmesi için bu ihtiyaçlarının yeteri derecede karşılanması gerekir. Bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için zengin uyarıcı ortamın sağlanması gerekir.

Çocukların psikolojik ve sosyal gereksinimlerinin karşılanması onun kişilik gelişimi ile yakından alakalıdır. Çocuk çevresindeki yaşam ve kendi fiziksel özelliklerinin etkisi ile kişilik kazanır.

Sevgisiz ve özgür olmayan uyarıcısız çevrede yaşayan çocuk, kendine güveni az ve çekingendir. Kurallara uymada problem yaşar. Sosyalleşme yolunda zorluklar çeker. Sosyalleşmede aile okul öncesi dönemde çok büyük rol oynar. Toplumun kültürel değerlerinin aktarılmasını sosyal birey olmayı öğrenir. Bu dönemde çocuğun en küçük ayrıntıya kadar kopye edeceği modele ihtiyacı vardır. Bu modelle olan ilişkileri onu sosyalleştirir. Sosyalleşirken de psikososyal ihtiyaçlarının da karşılanmasını bekler. Bu ihtiyaçların başında ise oyun, sevme-sevilme, güven içinde olma ve serbest hareket etme gelir.

2.1. Oyun

Oyun çocukların bilişsel, dil, sosyal, duygusal, psikomor ve fiziksel gelişimlerine katkıda bulunan, çeşitli rolleri canlandırarak yaşam deneyimi kazandıran, eğlendiren bir etkinliktir. Oyun çocuk için iş, eğlence, öğrenme aracıdır. Oyun çocuğun fazla enerjisini

harcamasına, duygularını ifade etmesine ortam hazırlar. Çocuğun tüm gelişimlerine katkıda bulunur. Yeteneklerini geliştirir. Çocuk oyun aracılığı ile kendi benliği ve çevresini öğrenir.

Oyun onun için günlük ödev, çevresini araştırmak, keşfetmek, öğrenmek için en iyi yoldur.0-2 yaş dönemi çocuğunun oyunu keşfetme dönemidir. Önce kendi bedenini keşfetmeye çalışır, elini kolunu sallar, ayaklarını yakalar sonra yavaş yavaş yakınındaki bireyleri tanımaya başlar. Beşiğinin etrafındaki mobilleri yakalamaya çalışır. Elindeki çingırağı sallar ve sesini dinler. Elindeki oyuncuğı yere atar ve çıkardığı sesi dinler. Bebek için ilk oyuncak elleri, ayakları, burnu, saçları vb.'dir.

Çocuk büyüdükçe oyunları da çeşitlenir. Parmakları ile objeleri tutmaya başladıktan sonra oyuncakları istediği yerden alıp istediği yere bırakır. Yavaş-yavaş birden fazla oyuncakla oynamaya başlar. Bloklardan kuleler yapar, küçük plastik kapların içine oyuncak doldurur ya da boşaltır. 2 yaş civarında paralel oyun dönemine geçer. Çocuklarla bir arada; ama yalnız oynarlar. Çocuklar yaşları ilerledikçe bisiklete binme, takla atma, topa el ya da ayakla vurma, tırmanma vb. hareketleri yaparlar ve çok hareketlidirler. Bu yüzden de düşmeler, yaralanmalar çok görülür. Fırçayı, kalemi kullanmaya başlarlar. Yaptıkları resimler de anlaşılır olmaya başlar.

Şekil 2.1: Oyun çocuğun işidir

5-6 yaş civarına gelince etkinlikleri de artar. Grup halinde yaşlıları ile oynamaya başlarlar. Oyunları karmaşıklaşır, kurallı oyunları oynarlar. Bu dönemde resim yapmak, el işi etkinlikleri ile uğraşmak en çok sevdiği faaliyetlerdir.

Çocuklar hangi yaşlarda olurlarsa olsun oyunlarının büyük kısmında oyuncak kullanırlar. Çocuklara oyuncak alırken bazı kurallara dikkat etmek gerekir. Bunlar:

- Oyuncaklar çocukların yaşına uygun olmalıdır.
- Oyuncak kolayca kırılıp bozulmamalı, dayanıklı olmalıdır.
- Oyuncaklar sivri uçlu, keskin kenarlı olmamalıdır.
- Oyuncakların boyası iyi kalitede ve canlı renklerden oluşmalıdır.
- Oyuncaklar çocukların ilgisini çekebilmeli onlarda merak uyandırmalıdır.
- Şiddet unsuru olan oyuncaklar çocuklara alınmamalıdır.
- Bebek oyuncaklarının yutulmayacak kadar büyük, ele sığabilecek kadar küçük, sesli, hareketli olmasına özen gösterilmelidir.
- Kokulu oyuncaklar çocuklarda alışkanlık yaptığında tercih edilmemelidir.
- Kırılmış özellikleri bozulmuş oyuncaklar tamir edilmeli, tamir edilemiyor ise atılmalıdır.

- Oyuncaklar için çocuğun rahatça yerleştirebileceği tertip düzen alışkanlığı kazanabileceği yerler hazırlanmalıdır.
- Tehlikeli olabilecek ok, yay vb. oyuncaklar çocuklara verilmemelidir.

Çocuk, oyunla, oyuncakla tüm sıkıntılarından kurtulur. Kendini bir mutluluk dünyasında görür. Kısaca oyun çocukları yetişkin hayata hazırlar ve en iyi öğrenme sürecidir. Çocuğun bu en önemli gereksiniminin yetişkinlerce yeterli karşılanması gerekir.

2.2. Sevmeye- Sevilme

Sevgi, sözlük anlamıyla insanı büyük fedakârlık yapmaya zorlayan ilgi duygusudur. Her canlının doğasında sevmeye sevilme ihtiyacı vardır. Çocuğun en önemli gereksinimlerindedir. Sağlıklı büyüyebilmek için sevgi ve şefkate ihtiyacı vardır. Anne ve babalar bu sevgiyi çocuklarına karşılıksız sunarlar.

Yenidoğan bebeğin ilk ihtiyacı karnını doyurmak gibi gözükse de bütün duyguları aktif durumdadır. Annenin sevgi ile çocuğa bakması sağlıklı gelişmesine yardımcı olur. Anne ile çocuk arasında ilk duygusal bağ sevgidir. Çocuk sevgi ve şefkat görece, anne ve babasının gözünde bir değeri olduğunu hissederek büyür ve mutlu olur. Anne ve babanın sevgisi ve birbirine bağlılıkları arttıkça çocuk bağlanmayı öğrenir. Bu sevgi sayesinde çocuk ilerde başkalarını sevmeye yeteneği kazanacak bu da kişilik kazanmada çok büyük destek olacaktır. Eğer çocuk yeteri derecede ilgi, sevgi, şefkat görmez ise çevresine ve kendisine güven duymaz, huzursuz ve mutsuz olur. Arkadaşları ve çevresi ile sağlıklı ilişkiler kuramaz. Önce arkadaşlarından uzaklaşır. Büyüdükçe toplumdan uzaklaşır.

Yunus Emre “sevgi gelince tüm eksiklikler biter.” derken aslında sevginin ne kadar önemli olduğunu söylemek istemiştir.

Çocukta sevginin anne-baba ve yakın akrabadan alınması çok önemlidir. Sevgi ile büyüyen çocukta sevgi devamlı olmalıdır. Farklı kişilerden gelen sevgi doyurucu olmaz. Sevgi ile ilgili başka bir gerçek de sevilme ihtiyacının ömür boyu sürmesidir. Çünkü sevmek ve sevilme ömür boyu sürer. Dünyada sevginin yerini tutacak onun boşluğunu dolduracak başka bir duygu yoktur. Kişi 90 yaşına da gelse sevmek ve sevilme vazgeçemez. Ama her yaşta sevilme ihtiyacı aynı değildir. İlk yaşlarda çok olan sevgi ihtiyacı zamanla azalır; ama asla bitmez.

Çocuğu çok sevmek demek, çocuk merkezli aile olup ona hiçbir disiplin uygulamayıp onun tüm şımarıklıklarını hoş karşılayıp her gün oyuncak almak demek değildir. Bu şekilde büyüyen çocuk tüm yaşantısında aynı sevgiyi bekler. Her zaman bu sevgiyi bulamadığı zaman da mutsuz olur. Sevgiyi dengeli veren gerektiğinde ödüllendiren, gerektiğinde disiplin uygulayan aile çocuğun çok daha iyi gelişmesine yardımcı olur.

Sevmeye ve sevilmenin gelişimdeki olumlu etkileri şöyle sıralanabilir:

- Çocuk herhangi bir davranışı ya da özelliğinden değil de olduğu gibi sevildiğine inanırsa engellere daha kolay göğüs gerer.
- Özdeşim kurmayı sevgi gördüğü ortamda daha kolay sağlar.
- Sevilmek bireyin kendisini sevmesini ve kabul etmesini kolaylaştırır.
- Bir gruba girme ve grup içinde etkin rol alma beceresi gelişir.
- Çocukta özgüven, özbenlik, özsevgi, vicdan ve çabaya yönelik davranışların gelişmesini sağlar.

2.2.1. Sevgide Ayrım

Çocuklar arasında herhangi bir ayrım yapılmasa da her çocuk değişik ölçüde sevilir. Çünkü çocuklar yetenek, zekâ, sevimlilik bakımından farklılıklar gösterir.

Bazen de sevgi ayrımının gözle görülür bir sebebi yoktur. Ölmüş bir dedenin, halanın, teyzenin, dayının adı verilmiş çocuğun ailedeki yeri başkadır. Bazen de istenmeyen gebelik sonucu dünyaya gelen bebekte de bu tür sevgi ayrımları görülebilir.

Çocuklarımıza eşit sevgi dağıtmalıyız. Bireysel farklılıklarından değilde onları kendisi olduğu için sevdiğimize inandırmalıyız.

2.2.2. Aşırı Sevgi Gösterme

Sevgilerini çok aşırı bir şekilde dışa vuran anne-babalar çok fazladır. Bebek yenidoğduğunda, bebeğim beslenebiliyor mu? Gerekli bakımı görebiliyor mu? diye kaygılanırlar. Çocuk büyüdükçe bu kaygı daha da artar. Anne çocuğun ağlamasına dayanamaz. En ufak durumda dahi doktora koşar. Büyüdükçe problemler de artar. Anne çocuğun her işini yapmaya başlar. Bu tutum okul hayatı boyunca devam eder. Okula götürür-getirir, terini yoklar, elinde tabak yemek yedirmek için peşinde dolanır bu şekilde devam eder, gider. Bu tür çocuklar büyüdüklerinde tam bir ana kuzusu olurlar. Herkesten aşırı ilgi beklerler. Bu yüzden de çok hayal kırıklığına uğrarlar ve davranış bozuklukları gösterirler.

2.2.3. Sevgi Yetersizliği

Sevme ve sevilme gereksinimi çocuklarda o kadar büyüktür ki sevgisiz yaşayamazlar. Ne kadar çok şeye sahip olurlarsa olsunlar sevgi yoksunluğu çocukların kişilik gelişimini bozar.

Küçük çocuklar arasında yapılan araştırmalar, bebekliklerinde sevgiden yoksun büyümüş çocukların ilerde ruhsal bozukluklar, aşırı kıskançlık, bencillik, sabırsızlık ve saldırganlık gibi davranışları fazlaca gösterdikleri gözlenmiştir. İlerideki zamanlarda kişilik yapılarında da problemler görülür.

Çocuğa verilecek sevginin olumlu etkisi nitelikleri ile sınırlıdır. Bu nitelikler şöyle sıralanmaktadır;

- Sevgi sürekli olmalıdır.
- Sevginin kaynağı anne figürü bir en fazla iki kişi olabilir. Çocuk ait olduğunu düşündüğü kişiye duygusal bağ kurma ihtiyacındadır.
- Sevginin miktarı değil kalitesi önemlidir. Bu kalite;
  - Gerektiği kadar
  - İhtiyaç duyulduğunda
  - Bağımsızlık çabalarının engelleyici bir ölçü ve anlayış içinde verilmesiyle oluşur.

2.3. Güven İçinde Olma

Çocukların en önemli ihtiyaçlarından birisi de maddi ve manevi olarak güven içinde olmak hissidir. Bu hissi pekiştiren sevgi ve yakın temas ihtiyacının karşılanmasıdır. İlk 2 yılda gelişen duygusal güvenin temeli özellikle anne ya da onun yerini alan kişiden aldığı sevgi ve sıcak temastır. Çocuğun annesinden aldığı sıcak temas, güven duygusu ileriki yaşamının ve kuracağı ilişkilerinin temelini oluşturur. Bu dönemde onunla kurulan duygusal iletişim çocukta güven ya da güvensizlik duygusunun oluşmasına sebep olur.

Çocuk önce anne babasına arkasından yakın çevresindeki yetişkinlere güven duyar. Bu ortamda büyüyen çocuk zamanla diğer insanlara güven duymayı öğrenir. Çocuk karşılaştığı problemlerin çözümünde yetişkinlerden yardım ister. Kendisine yardım edecek yetişkinin olması çocukta güven duygusunu pekiştirir.

Şekil 2.2. Sevgi ve sıcak temas

Özellikle olumlu anne-çocuk ilişkisi çocukta güven duygusunun temellerini atar. Anne ile birlikte olmakta huzur duyan çocuğun sıkıntılarının, zamanında anne tarafından karşılanması, anne ile çocuk arasındaki bağı kuvvetlendirir ve güvenin kurulmasının sağlar. Eğer bu güven kurulmaz ise çocuk hem güven duygusunu geliştirmede oldukça güçsüz kalacak ve ilerki yaşantısında ya tamamen bağımlı ya da tamamen dışarıda kalacaktır.

Çocuğun güven duygusunun gelişmesinde anne-baba tutumlarının, ailenin değer yargılarının ve yaşam tarzının rolü büyüktür.

Çocukların kendi davranışlarını ayarlayabilmeleri için anne babalarının tutarlı olması gerekir. Aynı davranışa her ikisinin de aynı tepkiyi tutarlılıkla göstermesi önemlidir. Bu durumda çocuk nasıl davranması gerektiğini kolaylıkla öğrenir.

Anne babanın tutarsız davranışları, çocuğun yetenek ve kapasitesine uygun olmayan eğitim ile çocuktan aşırı beklentiler onun güven duygusunu sarsar. Daima beceriksizlikle suçlanan, yaptıkları beğenilmeyen çocukta güven duygusu gelişmez. Güven duygusu gelişmeyen çocuklar da ileriki yaşlarda insanlarla iyi ilişkiler kurmakta güçlük çeker.

Güvensizlik çocukta anti-sosyal davranışların (korkak, içine kapanık, utangaç v.b) gelişmesine, aynı zamanda zihinsel, sosyal, duygusal hatta bazı hallerde bedensel gelişimini engeller. Tüm gelişim alanlarını dolaylı olarak etkileyen bu durum çocuğun yaşantısında kalıcı izler bırakır.

Anne babalar dengeli davranarak çocuklarının yaşına ve kapasitelerine uygun eğitim imkanı sağlayarak, çocuklarının yeteneklerini dikkate alarak çocuğuna kendini kanıtlayabilme fırsatı oluşturarak çocuklarında güven duygusu oluşumuna ve gelişmesine katkıda bulunabilirler.

2.4. Serbest Hareket Etme

Çocuğun sağlıklı bir kişilik geliştirebilmesi, gerekli fiziksel becerilerini kazanabilmesi zihinsel kapasitesini artırabilmesi için diğer fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarının zamanında ve yeteri kadar karşılanmasının yanında, serbest hareket edebilmeye kendini özgür hissetmeye ihtiyacı vardır. Hiç kimse hareketlerinin kısıtlanmasını istemez, özgür olmak ister. Bu özgürlük çocuğun yaşı ve gelişimi ile orantılı olarak çocuğa sağlanmalıdır.

Yeni doğmuş bir bebek kundaklanmak istemez. Çünkü elleri ile ayaklarını, vücudunun değişik yerlerini tutar ve oynar. Çocuk büyüdükçe çevresinde gördüğü şeyleri elleri ile tutmak ve almak ister. Bazen kırar, döker. Kendisini ve çevresini tanımak, öğrenmek için serbest hareket etme ihtiyacıdır.

Hareketleri engellenen çocuk asi, hırçın ve huzursuz olur. Girişimciliği ve cesareti kırılır ve kendine olan güveni azalır. Çocuğun kendine güven duyması, serbest hareket edebilmesi, bağımsız iş yapabilmesi ile yakından ilgilidir. Kendini kanıtlanmasına fırsat verilen çocuk deneme yanılmalarla başarmanın hazzını yaşar. Ancak bunun yanında serbest hareket imkanı verirken çocukların geri dönüşü olmayan çok büyük hatalar yapabileceği unutulmamalıdır. Kibritle oynamasına müdahale edilmeyen çocuğun evle birlikte kendini de yakabileceği gibi.

Şekil 2.3: Serbest hareket etmek

Bu yüzden çocukları sürekli göz hapsinde tutmak yerine nerde, ne zaman ve nasıl zarar gelebileceğinin anlatılması gerekir. Serbest hareket edebilmek kadar kendi hakkının savunmanın yanında başkalarının haklarını da saygı göstermenin gerekliliği çocuklara anlatılmaya çalışılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aktivite alanında oynamak üzere bir oyun planlayınız.

İŞLEM BASAMAKLARI	ÖNERİLER
➤ Çocukların gelişimine uygun oyun aktiviteleri belirleyiniz.	➤ Oyun kitaplarından uygun oyunları planlayınız. ➤ Oyunları çocuklar ile oynamadan önce birkaç kez kendi başınıza tekrar ediniz. ➤ Oyunları oynarken sabırlı, dikkatli ve titiz olunuz.
➤ Oyunları gerçekleştirebilecek güvenli ortamlar düzenleyiniz	➤ Oyun alanlarını tehlike yaratabilecek sivri uçlu, keskin vb. araçlardan arındırınız. ➤ Oyun alanlarının temiz olduğundan emin olunuz. ➤ Oyun alanlarının çocuk sayısına göre uygun genişlikte olmasına dikkat ediniz. ➤ Oyun alanlarında çocukların kendilerini özgürce ifade etmelerine imkân sağlayınız.
➤ Oyun içinde sevmeye ve sevilme ihtiyacını inceleyiniz.	➤ Oyun alanlarının duygularını ifade ettiklerine imkân sağlayınız. ➤ Oyun içinde çocuklarla olumlu iletişim içinde olunuz. ➤ Oyun oynanırken çocuklara karşı güler yüzlü ve hoşgörülü olunuz.
➤ Oyun içinde serbest hareket etme ihtiyaçlarının karşılanmasını inceleyiniz.	➤ Oyun alanlarında çocukların kendilerini özgürce ifade etmelerine imkân sağlayınız.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendinizi değerlendiriniz. Çalışma sonrasında aşağıdaki soruları evet-hayır seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

Sıra No:	DEĞERLENDİRME KRİTERİ	Değerlendirme:	
		Evet	Hayır
1	➤ Oyun kitaplarından uygun oyun seçtiniz mi?		
2	➤ Oyunu çocuklarla oynamadan önce birkaç kez tekrar ettiniz mi ?		
3	➤ Oyun alanlarını tehlike yaratabilecek sivri uçlu ve keskin aletlerden temizlediniz mi ?		
4	➤ Oyun alanının çocuk sayısına göre uygun genişlikte olmasına dikkat ettiniz mi ?		
5	➤ Oyunları oynarken dikkatli ve sabırlı oldunuz mu?		
6	➤ Oyun alanında çocukların kendilerini özgürce ifade etmelerine imkan sağladınız mı ?		
7	➤ Oyun alanlarının duygularını ifade ettiklerini incelediniz mi?.		
8	➤ Oyun içinde çocuklarla olumlu iletişim içinde oldunuz mu?		
9	➤ Oyun oynanırken çocuklara karşı güler yüzlü ve hoşgörülü oldunuz mu?		
10	➤ Oyun alanlarında çocukların kendilerini özgürce ifade etmelerine imkân sağladınız mı?		

Değerlendirme

Değerlendirme sonucunda cevaplarınızda hayır seçeneği işaretli ise ilgili faaliyete dönerek tekrar ediniz. Cevaplarınızın tümü evet ise bir sonraki faaliyete geçebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen ölçme değerlendirme çoktan seçmeli değerlendirme kriteri uygulanmıştır. Aşağıdaki sorularda yer alan doğru seçeneği işaretleyiniz.

- Aşağıdakilerden hangisi psiko-sosyal ihtiyaçlardan biridir?
A) Beslenme
B) Sevmeye - sevilme
C) Uyku
D) Dinlenme
- Aşağıdakilerden hangisi sevginin tanımıdır?
A) Sevgi devamlı olmalıdır.
B) Her çocuğun yeteri derecede sevgiye ihtiyacı vardır.
C) İnsanın büyük fedakarlık yapmaya zorlayan ilgi duygusudur.
D) Yenidoğan bebeğin ilk ihtiyacı karnını doyurmak değil sevgidir.
- Oyunun çocuk için anlamı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tüm gelişimlerine katkıda bulunur.
B) Oyun çocuğun iş, eğlence, öğrenme aracıdır.
C) Yaşı ilerledikçe motor gelişimi artar.
D) Çocuklar hangi yaşta olursa olsun oyuncak kullanır.
- Aşağıdakilerden hangisi oyuncak alırken dikkat edilmesi gereken kurallardan değildir?
A) Oyuncaklar çocukların yaşına uygun olmalıdır.
B) Oyuncaklar çocukların ilgisini çekmelidir.
C) Oyuncaklar kolaylıkla kırılıp bozulmamalıdır.
D) 0-1 yaş çocuklarına karmaşık zeka oyunları alınmalıdır.
- Güven içinde olmayı pekiştiren his aşağıdakilerden hangisidir?
A) Sevgi ve yakın temas.
B) Kızgınlık ve öfke.
C) Mutluluk ve paylaşma .
D) Sevgisizlik ve oyun oynamama.
- Aşağıdakilerden hangisi hareketleri kısıtlanan bir çocuğun gösterdiği bir davranış değildir?
A) Asi ve hırçındır.
B) Huzursuzdur.
C) Kendine güvenir.
D) Girişimci değildir.
- Anne-babanın tutarsız davranışı çocukta hangi duygunun gelişimini geriletir?
A) Güven duygusu
B) Aşağılık duygusu
C) Ait olma duygusu
D) Birlikte olma duygusu

MODÜL DEĞERLENDİRME

Anne baba, bakıcı ve öğretmenleriyle görüşerek çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının neler olduğunu ve nasıl karşıladıkları konusunu araştırarak fotoğraflayarak rapor hazırlayınız. Hazırladığınız raporu sunu haline dönüştürerek arkadaşlarınızla paylaşınız. Çalışmalarınızı aşağıdaki noktaları dikkate alarak hazırlayınız.

Sıra No:	DEĞERLENDİRME KRİTERİ	Değerlendirme:	
		Evet	Hayır
1	➤ Çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarının neler olduğunu belirlediniz mi?		
2	➤ Fiziksel ihtiyaçlar maddeler halinde yazılmış mı?		
3	➤ Beslenme ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını incelediniz mi?		
4	➤ Temizliği nasıl karşıladıklarını incelediniz mi?		
5	➤ Çocukların giyimini nasıl yaptıklarını incelediniz mi?		
6	➤ Uyku ve dinlenme ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını incelediniz mi?		
7	➤ Psiko-sosyal ihtiyaçlar maddeler halinde yazılmış mı?		
8	➤ Oyunun önemi kısaca açıklanmış mı?		
9	➤ Sevme ve sevilmenin önemi anlatılmış mı ?		
10	➤ Güven içinde olmaktan bahsedilmiş mi?		
11	➤ Serbest hareket etmenin önemi anlatılmış mı?		
12	➤ Çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını fotoğraf çektiniz mi?		
13	➤ Çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını çektiğiniz fotoğraflarla destekleyerek sunu hazırladınız mı?		
14	➤ Sonuçları rapor haline getirdiniz mi?		
15	➤ Sonuçları raporunuzu fotoğraflarla destekleyerek sunu haline getirdiniz mi?		
16	➤ Çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçları konusundaki sunumunuzu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız mı?		
17	➤ Çocukların fiziksel ve psiko-sosyal ihtiyaçları konusundaki sunumlarınızı diğer sunumlarla aralarındaki benzerlik ve farklılıklarını arkadaşlarınızla tartıştınız mı?		

Modülü başarı ile bitirmişseniz ve amaçlanan yeterliliği kazandıysanız bir sonraki modüle geçebilirsiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

CEVAP ANAHTARI 1

SORULAR	CEVAPLAR
1	B
2	C
3	B
4	D
5	A
6	A
7	D
8	C

CEVAP ANAHTARI 2

SORULAR	CEVAPLAR
1	D
2	C
3	B
4	D
5	A
6	C
7	A

Değerlendirme

Sorulara verdiğiniz cevapları kontrol ediniz. Yanlış cevap verdiğiniz soruların öğrenme faaliyeti ile ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

KAYNAKÇA

- AKYIDIZ Naciye, **Anne ve Çocuk Sağlığı 2**, İstanbul, 1999.
- AVCI KOÇAK Nurcan, **Ana ve Çocuk Sağlığı 1-2**, Ankara, 2003.
- CANTEKİNLER Semra, Aysel ÇAĞDAŞ, Servet ŞEN, **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi**, Konya, 1996.
- DİRİM Aygören, **Çocuk Ruh Sağlığı**, İstanbul, 2003.
- GÖVSA İbrahim A, **Çocuk Psikolojisi**, İstanbul, 1998.
- HUMPHREYS Toni (Çeviri ANAPA Tanju), **Çocuk Eğitimin Anahtarı Özgüven**, İstanbul 2002.
- OĞUZKAN Şükran, Güler ORAL, **Okul Öncesi Eğitim**, İstanbul, 1995.
- OKTAY Ayla, **Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem**, İstanbul, 1999.
- ÖZGÜR İbrahim N, **Ailede Okulda Çocuk ve Gencin Ruh Sağlığı**, İstanbul 1972.
- ÖZTÜRK Ayten, **Okul Öncesi Eğitimde Oyun**, İstanbul, 2001.
- SASAOĞLU K. Filiz, **Anne ve Çocuk Sağlığı**, İstanbul, 2002.
- SAYGILI Sefa, **Çocuklarda Davranış Bozuklukları**, Nisan, 2005.
- YAVUZER Haluk, **Çocuk Eğitimi El Kitabı**, İstanbul, 1997.